

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dariny Ličkovej a členiek senátu JUDr. Anny Markovej a JUDr. Lenky Praženkovej, v právnej veci žalobcu: **C., s. r. o., so sídlom N., IČO: X.**, právne zastúpenému JUDr. V. P., advokátkou, so sídlom Š., proti žalovanému: **I., s. r. o., v likvidácii, so sídlom, Z., IČO: X.**, právne zastúpenému JUDr. I. V., advokátom, so sídlom ul. M., **o určenie neplatnosti právneho úkonu – prevodu obchodného podielu spoločnosti C., s. r. o., so sídlom P., IČO: X.**, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 25. novembra 2010, č. k. 14 Cob 36/2010-209, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu **z a m i e t a .**
Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Žiline napadnutým rozsudkom zo dňa 25. novembra 2010, č. k. 14 Cob 36/2010-209 zmenil rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 16. decembra 2009 tak, že žalobu zamietol. Zároveň zaviazal žalobcu povinnosťou nahradiť žalovanému trovy prvostupňového a odvolacieho konania v sume 181,32 eur do troch dní od právoplatnosti na účet právneho zástupcu žalovaného.

Okresný súd Liptovský Mikuláš rozsudkom zo dňa 16. decembra 2009, č. k. 4 Cb 12/2009-169, určil, že úkon J. Š. - prevod obchodného podielu na žalovaného -

spoločnosť I., s. r. o., vykonaný Zmluvou o prevode obchodného podielu zo dňa 27. februára 2006, ktorým previedol 10%-ný podiel na základnom imaní spoločnosti C. a spol., s. r. o., je voči žalobcovi neúčinný. Okresný súd priznal žalobcovi trovy konania vo výške 1 350,90 eur a zaviazal žalovaného povinnosťou zaplatiť ich žalobcovi na účet jeho právnej zástupkyne do troch dní od právoplatnosti výroku rozsudku. Okresný súd v odôvodnení rozsudku poukázal na žalobu žalobcu o určenie neúčinnosti dotknutého právneho úkonu v podaní z 2. marca 2009 a na jej zmenu, ktorú okresný súd pripustil uznesením zo dňa 7. septembra 2009, č. k. 4 Cb 12/2009-95, v zmysle ktorého uplatnenia nároku sa žalobca domáhal určenia, že úkon J. Š. - prevod obchodného podielu na žalovaného - spoločnosť I., s. r. o., vykonaný Zmluvou o prevode obchodného podielu zo dňa 27. februára 2006, ktorým previedol 10%-ný podiel na základnom imaní spoločnosti C., s. r. o., je voči žalobcovi neúčinný. Konštatoval, že J. Š. bol dlžníkom žalobcu na základe právoplatných rozhodnutí - rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 14 Cb 379/01-266 zo dňa 28. januára 2005 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 14 Cb 379/01-274 zo dňa 10. marca 2005 a rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 77/2005, 5 Obo 117/2005 zo dňa 6. decembra 2006 v spojení s opravným uznesením toho istého čísla zo dňa 25. septembra 2007. V zmysle uvedených rozsudkov mal J. Š. zaplatiť žalobcovi ako veriteľovi splatnú pohľadávku vo výške 1 783.007,-- Kč s 12%-nými úrokmi z omeškania od 24. júna 1999 do zaplataenia a trovy konania 237 312,-- Sk. Z vykonaného dokazovania okresný súd zistil a mal za preukázané, že dlžník J. Š. predmetnú pohľadávku žalobcovi neuhradil a táto nebola ani predmetom exekučného konania. Z registrového spisu Okresného súdu Žilina sp. zn. 2 Re 400/2006 bolo zistené, že na valnom zhromaždení spoločnosti C. a spol. s. r. o., dňa 27. februára 2006 valné zhromaždenie podľa ust. čl. X bod 2 písm. e/ spoločenskej zmluvy schválilo rozdelenie 40%-ného obchodného podielu reprezentovaného sumou 4 800 000,-- Sk na základnom imaní spoločnosti spoločníka J. Š. na dve časti, pričom jedna predstavovala obchodný podiel 30% reprezentovaná sumou 3 600 000,-- Sk na základnom imaní spoločnosti a druhá časť obchodného podielu predstavovala 10% reprezentovaná sumou 1 200 000,-- Sk na základnom imaní spoločnosti. Valné zhromaždenie spoločnosti podľa ust. čl. X bod 2 písm. e/ spoločenskej zmluvy udelilo súhlas na prevod časti obchodného podielu spoločníka J. Š. vo výške 30% na doterajšieho spoločníka firma P.C. GmbH H., S. a súčasne na prevod časti obchodného podielu spoločníka J. Š. vo výške 10% na základnom imaní spoločnosti na nového spoločníka, obchodnú spoločnosť I., s. r. o. Ďalej bolo preukázané uzavretie zmluvy o prevode časti obchodného podielu podľa § 115 a nasl. Obchodného zákonníka medzi prevodcom J. Š. a nadobúdateľom - žalovaným, predmetom

ktorej bola časť obchodného podielu vo výške 10% prezentovaného sumou 1 200 000,-- Sk na základnom imaní spoločnosti za odplatu 1 200 000,-- Sk. Súčasťou spisového materiálu bolo aj vyhlásenie štatutárneho orgánu o zmene rozsahu splatených vkladov spoločníkov a o zmene a rozsahu splatenia základného imania spoločnosti, ktorým konateľ spoločnosti C., s. r. o., J. Š. vyhlásil, že v súlade s uznesením mimoriadneho valného zhromaždenia spoločnosti zo dňa 20. februára 2006, na ktorom bolo prijaté rozhodnutie o zvýšení základného imania spoločnosti prevzatím záväzku doterajších spoločníkov na nové peňažné vklady k dnešnému dňu - spoločník obchodnej spoločnosti I., s. r. o., splatil svoj peňažný vklad v sume 11 800 000,-- Sk spoločnosti, k splateniu ktorého prevzal záväzok a spoločník obchodná spoločnosť firma P.C. GmbH, H., S., splatil svoj peňažný vklad v sume 106 200 000,-- Sk spoločnosti, k splateniu ktorého prevzal záväzok, čím bolo splatené základné imanie spoločnosti vo výške 130 000 000,-- Sk v celom rozsahu. Prokurista spoločnosti I., s. r. o., J. Š. vyhlásil, že prevzal záväzok na nový peňažný vklad vo výške 11 800 000,-- Sk spoločnosti, pričom sa zaviazal uvedený peňažný vklad splatiť v lehote do 31. marca 2006 na účet spoločnosti, resp. do jej pokladne. O zvýšení základného imania spoločnosti C. a spol., s. r. o. teda došlo na zasadnutí mimoriadneho valného zhromaždenia 20. marca 2006 v sídle spoločnosti, na ktorom bolo prijaté rozhodnutie o zmene spoločenskej zmluvy (dodatok č. 6 spoločenskej zmluvy spoločnosti s ručením obmedzeným).

Okresný súd v odôvodnení rozsudku poukázal na ust. § 42a ods. 1, ods. 2 a ods. 3, § 42b ods. 1, ods. 2 a ods. 4 Občianskeho zákonníka a uviedol, že pokiaľ v priebehu súdneho konania došlo k ďalšiemu prevodu obchodného podielu, a to zmluvou o prevode obchodného podielu dňa 20. augusta 2009 medzi prevodcom - žalovaným a nadobúdateľom - firma P.C. GmbH, S., (č. l. 110 spisu), tak táto okolnosť nemôže byť dôvodom pre zamietnutie žaloby. Neúčinnosť právneho úkonu sa voči veriteľovi prejaví tak, že na uspokojenie jeho vymáhateľnej pohľadávky možno vykonať exekúcie, napríklad predajom vecí tak, akoby k zmene jej vlastníctva z dlžníka na iný subjekt, t. j. na odporcu v konaní o určenie neúčinnosti právneho úkonu, nebolo došlo, ak to však nie je možné, napr. pretože sa vec už nenachádza u žalovaného, priznáva zákon veriteľovi právo na náhradu voči tomu, kto mal z odporovateľného právneho úkonu prospech. Ďalej okresný súd konštatoval, že odporovacia žaloba nie je žalobou určovacou v zmysle § 80 písm. c/ O. s. p., preto žalobca nemusel preukazovať naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Odporovateľný právny úkon sa stáva neúčinný tým, že ho súd za neúčinný vyhlási. K zákonnému pojmu „vymáhateľná pohľadávka“ okresný súd uviedol, že ide o pohľadávku, ktorú možno úspešne vymáhať pred

súdom v základnom konaní, je ňou teda pohľadávka zročná, ktorá čo do svojej povahy nie je pohľadávkou naturálnou, ide o pohľadávku žalovateľnú, ktorú možno uplatniť na súde a takou nepochybne je aj pohľadávka žalobcu voči dlžníkovi J. Š., a to aj keď v čase prevodu obchodného podielu nebola právoplatne priznaná. Okresný súd konštatoval, že žaloba bola v zmysle § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka podaná v zákonnej trojročnej prekluzívnej lehote na uplatnenie odporovateľnosti počítanej od vzniku odporovateľného právneho úkonu. Konštatoval, že k uzavretiu zmluvy o prevode obchodného podielu došlo 27. februára 2006. V zmysle § 115 ods. 1 a ods. 2 Obchodného zákonníka okresný súd poukázal, že účinky prevodu obchodného podielu nastávajú voči spoločnosti odo dňa doručenia zmluvy o prevode obchodného podielu spoločnosti, ak nenastanú až neskoršou účinnosťou zmluvy, nie však skôr, ako valné zhromaždenie vysloví súhlas s prevodom obchodného podielu. Medzi zmluvnými stranami je zmluva o prevode obchodného podielu účinná dňom jej uzavretia, pokiaľ sama zmluva o prevode neurčuje inak. Dňom, keď nastávajú účinky prevodu obchodného podielu voči spoločnosti, sa nadobúdateľ obchodného podielu stáva spoločníkom a týmto dňom na neho prechádzajú aj všetky práva a povinnosti spojené s nadobudnutým obchodným podielom. Vo vnútornom vzťahu spoločnosti zápis zmeny v osobách spoločníkov do obchodného registra má iba deklaratórny význam. Konštitutívne účinky zápisu zmeny v osobách spoločníkov do obchodného registra Obchodný zákonník v zmysle § 118 ods. 2 spája s prechodom ručenia doterajšieho spoločníka za záväzky spoločnosti nadobúdateľa obchodného podielu. Zápis zmeny v osobách spoločníkov do obchodného registra má zásadný význam z hľadiska ochrany záujmov tretích osôb. S poukazom na uvedené bol okresný súd názoru, že trojročnú prekluzívnu lehotu vo vzťahu k žalobcovi ako tretej osobe, bolo potrebné počítať od okamihu zápisu zmien do obchodného registra, z čoho dovodil, že žaloba bola podaná včas. Skonštatoval, že dlžník žalobcu ako veriteľa, J. Š., previedol 10%-ný obchodný podiel spoločnosti C. a spol., s. r. o., na spoločnosť I., s. r. o., (podľa zápisu v obchodnom registri od 18. mája 2006), ktorej konateľom spoločnosti bol T. S. - syn J. Š., J. Š. bol prokurista (vznik funkcie 1. júla 2005) a v tom čase bol J. Š. aj spoločníkom spoločnosti I., s. r. o., podľa výpisu z obchodného registra od 4. marca 2006 do 12. augusta 2008) vo výške 15%. Keďže došlo k uzavretiu zmluvy o prevode obchodného podielu, teda k právnomu úkonu medzi dlžníkom a právnickou osobou, v ktorej mal majetkovú účasť dlžník a aj osoba jemu blízka, dôkazné bremeno spočívalo na žalovanom, ktorý mal preukázať, že ani pri náležitej starostlivosti nemohol poznať úmysel dlžníka ukrátiť svojho veriteľa. V tomto smere podľa okresného súdu žalovaný neoznačil ani nenavrhol žiadny dôkaz na preukázanie týchto skutočností, a to v rovine povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti a neuniesol

dôkazné bremeno. Okresný súd uviedol, že preto žalobu zamietol, správne malo byť žalobe vyhovel tak, ako uviedol vo výrokovvej časti napadnutého rozsudku. O trovách konania rozhodol s poukazom na § 142 ods. 1 O. s. p.

Na odvolanie žalobcu, ku ktorému sa vyjadril žalovaný, prejednal vec Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) v medziach podľa § 212 ods. 1 O. s. p. na nariadenom pojednávaní podľa § 214 ods. 1 písm. a/ O. s. p. a napadnutý rozsudok okresného súdu podľa § 220 O. s. p. zmenil.

V odôvodnení rozsudku v prvom rade uviedol, že aj keď odvolacie konanie začalo podaním odvolania žalovaného dňa 28. septembra 2009 (č. l. 183 - 185 spisu), v odvolacom konaní bolo postupované a konané od 1. marca 2010 podľa O. s. p. v znení zák. č. 575/2009 Z. z., podľa ust. § 372s ktorého, na konania začaté do 28. februára 2010 sa použijú predpisy účinné od 1. marca 2010.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že odvolací súd dospel k odlišným záverom vo vzťahu k stanoveniu začiatku a plynutia prekluzívnej lehoty a tým i k inému právnomu vyhodnoteniu a odlišnému meritórnemu rozhodnutiu než okresný súd v napadnutom rozsudku. Vo vzťahu k vykonanému dokazovaniu pred súdom prvého stupňa i po jeho zopakovaní v odvolacom konaní odvolací súd poukázal na totožné zistenia, opis dôkazov, ich obsah ako vyplývajú z odôvodnenia v rozsudku okresného súdu.

Ako uviedol odvolací súd, nosnou v rámci odvolacích dôvodov žalovaného bola právna otázka, či žaloba bola podaná včas, v rámci hmotno-právnej prekluzívnej lehoty stanovenej v ust. § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka. Podľa odvolacieho súdu bolo zrejmé, že v rámci daných skutkových zistení bolo potrebné ustáliť rozhodný moment, od ktorého bolo potrebné počítať predmetnú prekluzívnu lehotu, ktorá sa dovodzuje z úpravy, že odporovať možno právnomu úkonu, ktorý dlžník urobil v posledných troch rokoch. Právnym úkonom, ktorý dlžník urobil, v danom prípade nepochybne bola Zmluva o prevode obchodného podielu zo dňa 27. februára 2006, ktorým J. S., ako dlžník žalobcu - veriteľa, previedol svoj 10%-ný podiel na základnom imaní spoločnosti C. a spol., s. r. o. (od 10. októbra 2009 s obchodným menom C., s. r. o.), na žalovaného. Pri rozhodovaní bola relevantná právna úprava tohto právneho úkonu upraveného, v prípade obchodnej spoločnosti C. ako spoločnosti s ručením obmedzeným, v § 115 ods. 4 Obchodného

zákonníka, podľa ktorého účinky prevodu obchodného podielu podľa ods. 1 a ods. 2 nastávajú voči spoločnosti dňom doručenia zmluvy o prevode. Z uvedenej právnej úpravy je zrejmé, že prevod obchodného podielu je platný dňom, kedy spoločník a nadobúdateľ obchodného podielu uzavreli zmluvu o prevode tohto podielu. Obchodný zákonník odkladá iba účinnosť prevodu, a to iba vo vzťahu k spoločnosti na deň doručenia zmluvy o prevode obchodného podielu, nie však vo vzťahu k tretím osobám.

Pokiaľ ide o relevantnosť, kedy nastali účinky prevodu obchodného podielu voči spoločnosti C. a spol., s. r. o., odvolací súd uviedol k pojmu kedy bol právny úkon urobený v zmysle úpravy v § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka, že v danom prípade by malo ísť nielen o zmluvu platnú, ale aj s nadobudnutými účinkami vo vzťahu k danej spoločnosti, lebo len vo vzťahu k platnej a účinnej zmluve je možné podať odporovateľnú žalobu.

Krajský súd však odlišne od okresného súdu vyhodnotil dobu, kedy k takýmto účinkom prevodu došlo. V danom prípade z dokazovania vyplynulo, že J. S. ako účastník zmluvy o prevode obchodného podielu - prevodca previedol svoj obchodný podiel na nadobúdateľa - žalovaného, a bol súčasne v rozhodnej dobe konateľom, teda štatutárnym zástupcom spoločnosti C. a spol., s. r. o. Vyplýva to z listinného dôkazu na č. l. 13-15 spisu. Odvolací súd túto okolnosť vyhodnotil zhodne s odvolateľom, že aj keď samotnú zmluvu o prevode obchodného podielu pri jej uzatváraní J. S. uzatváral ako spoločník spoločnosti C. a spol., s. r. o., nemožno oddeliť, neprihliadať na následnú dispozíciu J. Š. s touto zmluvou, ktorá nepochybne nasledovala ihneď po jej uzavretí, bola v dispozičnej sfére J. S., ktorý mal i status konateľa spoločnosti C. a spol., s. r. o. Keďže obchodná spoločnosť koná primárne prostredníctvom štatutárných zástupcov, tak práve v prípade jej konateľa išlo o osobu, prostredníctvom ktorej sa i Zmluva o prevode obchodného podielu z 27. februára 2006 dostala do dispozície, do rúk konateľa danej obchodnej spoločnosti, t. j. bola doručená. Nebolo teda relevantné skúmanie, či takáto zmluva bola a kedy sa fakticky dostala do sídla spoločnosti alebo do jej obchodnej evidencie, prípadne, že napokon táto zmluva bola predmetom mimoriadneho valného zhromaždenia dňa 20. marca 2006, ako poukazoval žalobca vo vyjadrení k odvolaniu. Podľa vyhodnotenia odvolacieho súdu za okolností daného prípadu, kedy J. S. bol i konateľom spoločnosti C. a spol., s. r. o., nebolo možné toto jeho právne postavenie poprieť a obísť pri výklade a vyhodnotení, kedy nastali účinky zmluvy o prevode obchodného podielu vo vzťahu k obchodnej spoločnosti C. a spol., s. r. o. V danom prípade aj doručenie vykladá odvolací súd ako možnosť fyzicky a reálne so zmluvou

disponovať, mať zmluvu v rukách, mať ju v dispozičnej sfére, čo sa nepochybne udialo ihneď následne po podpise predmetnej zmluvy tým, že ju mal k dispozícii konateľ spoločnosti C. a spol., s. r. o., dňa 27. februára 2006, t. j. jej konateľ J. S.

Ak teda bola zmluva o prevode obchodného podielu z 27. februára 2006 v tento deň platná a nadobudla aj účinky vo vzťahu k spoločnosti C. a spol., s. r. o., t. j. bola urobená v zmysle úpravy v § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka, potom odo dňa 28. februára 2006 začala plynúť trojročná prekluzívna lehota, v ktorej bolo možné (úspešne) žalovať na súde odporovateľnosť tohto právneho úkonu voči nadobúdateľovi obchodného podielu. Trojročná lehota, za aplikácie hmotno-právnych pravidiel pre počítanie lehôt podľa § 122 Občianskeho zákonníka, uplynula dňom 27. februára 2009. Z prezentačnej pečiatky podateľne Okresného súdu Liptovský Mikuláš bolo zrejmé, že žaloba došla na Okresný súd Liptovský Mikuláš dňa 5. marca 2009, od ktorého dátumu začalo občianske súdne konanie vo veci (§ 82 ods. 1 O. s. p.). Pre počítanie hmotno-právnych lehôt a uplatňovanie práva na súde vo vzťahu k prekluzívnym lehotám nestačí podanie žaloby poštou, ale rozhodný je moment, kedy žalobca dôjde na súd. V danom prípade išlo o dátum 5. marec 2009, čo bolo už po uplynutí prekluzívnej lehoty, ktorá uplynula v danom prípade vo vzťahu k zmluve o prevode obchodného podielu z 27. februára 2006 dňa 27. februára 2009.

Z uvedeného záveru nebolo možné žalobe vyhovieť, ak žalobou uplatnený nárok zanikol uplynutím prekluzívnej lehoty. Z tohto záveru bolo potrebné podľa § 220 O. s. p. napadnutý rozsudok okresného súdu zmeniť a žalobu zamietnuť.

Ostatnými odvolacími námietkami sa druhostupňový súd nezaoberal, keďže k zmene napadnutého rozsudku okresného súdu a k zamietnutiu žaloby došlo z dôvodu uplynutia prekluzívnej lehoty.

Krajský súd v Žiline rozhodol aj o trovách konania a zaviazal žalobcu nahradiť žalovanému trovy prvostupňového a odvolacieho konania v sume 181,32 Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku na účet právneho zástupcu žalovaného, pričom toto svoje rozhodnutie aj podrobne odôvodnil.

Proti rozsudku Krajského súdu v Žiline, č. k. 14 Cob 36/2010-209, zo dňa 25. novembra 2010 podal dovolanie žalobca, ktorý Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky

navrhol odložiť vykonateľnosť napadnutého rozsudku Krajského súdu v Žiline v časti povinnosti zaplatiť trovy konania a zmeniť rozsudok Krajského súdu v Žiline, č. k. 14 Cob 36/2010-209, zo dňa 25. novembra 2010 tak, že určí, že úkon J. Š. – prevod obchodného podielu na žalovaného – spoločnosť I., s. r. o., vykonaný Zmluvou o prevode obchodného podielu zo dňa 27. februára 2006, ktorým previedol 10%-ný podiel na základnom imaní spoločnosti C. a spol, s. r. o., je voči žalobcovi neúčinný. Žalobca navrhol priznať mu náhradu trov odvolacieho konania vo výške 212,07 eur, ako aj dovolacieho konania vo výške 276,29 eur.

Podľa žalobcu rozhodnutie Krajského súdu v Žiline vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a z tohto dôvodu sú dané zákonné dôvody na podanie dovolania podľa § 238 O. s. p. a nasl.

Žalobca v dovolaní poukázal na to, že právny názor odvolacieho súdu o okamihu doručenia zmluvy o prevode obchodného podielu dňom podpísania tejto zmluvy prevodcom, ktorý je súčasne konateľom spoločnosti, v ktorej on sám prevod uskutočňuje, nemožno akceptovať. Poukázal na znenie ust. § 115 ods. 4 Obchodného zákonníka a má za to, že účinky prevodu obchodného podielu na základe zmluvy nastávajú voči spoločnosti dňom doručenia tejto zmluvy spoločnosti. Žalobca má za to, že sémantickým výkladom slova doručenie možno zistiť, že je ukončením procesu doručovania, čo je činnosť subjektu, ktorým sa určená listina dopraví a odovzdá na určené miesto adresátovi. Preukázateľným dokladom o doručení listiny je potvrdenie o jej prevzatí. Potvrdenie o prevzatí doručovanej listiny spoločnosťou je právny úkon, ktorým osoba konajúca v mene spoločnosti alebo konajúca za spoločnosť potvrdzuje určitú skutočnosť, od ktorej sa odvíjajú ďalšie právne vzťahy. V danom prípade potvrdí takáto osoba svojim podpisom jej prevzatie. Platná a účinná zmluva o prevode obchodného podielu sa má doručiť – odovzdať spoločnosti. Za spoločnosť koná jej štatutárny orgán, listiny, resp. poštu však môže preberať aj iný subjekt, každý je však povinný z titulu svojej pozície potvrdiť prevzatie, ak tak zákon stanovuje (§ 20, § 34, § 40 Občianskeho zákonníka, § 133 Obchodného zákonníka).

Žalobca ďalej uviedol, že zákon síce pri dodržaní príslušných ustanovení pripúšťa dvojjednosť pozícií – funkcií subjektov, ale v právnych vzťahoch, v ktorých títo vystupujú ako dva subjekty, resp. konajú za dva a viac subjektov, sa vyžaduje osobitný právny úkon

za každý subjekt samostatne. Nie je pravidlom, za by bol konateľ spoločnosti vždy aj jej spoločníkom.

Žalobca je toho názoru, že samotná skutočnosť, že valné zhromaždenie spoločnosti dá predchádzajúci súhlas k prevodu obchodného podielu na tretiu osobu, aj keď konkrétne určenú, jej nezabezpečuje dostatočnú ochranu pred nadobúdaním majetkových účastí nepovolanými osobami do spoločnosti. Až doručením zmluvy o prevode obchodného podielu sa mení zoznam spoločníkov, mení sa zo zákona (bez potreby ďalšieho súhlasu spoločníkov) spoločenská zmluva, čo má vážne dôsledky. Týmto okamihom vzniká povinnosť konateľa zabezpečiť v zákonnej lehote 30 dní od podania návrhu na zápis zmien do obchodného registra, čo konateľ neurobil.

V konkrétnom prípade zo žiadnych listín, ani zo zmluvy o prevode obchodného podielu, ktorými sa preukazuje prevod obchodného podielu v spoločnosti C. a spol., s. r. o., nevyplýva, že táto zmluva bola doručená dňa 27. februára 2006 spoločnosti C. a spol., s. r. o. Na listine – zmluve o prevode obchodného podielu, ktorá je v dvoch vyhotoveniach založená v spise Okresného súdu Žilina, obchodný register, odd. Sro, vl. 2281/L nie je vyznačené prevzatie zmluvy o prevode obchodného podielu spoločnosťou (jej konateľom alebo inou osobou). Žalobca sa domnieva, že keď už nie je iná listina preukazujúca doručenie, z hľadiska práva by postačoval ešte jeden podpis J. Š. ako konateľa na tejto istej Zmluve o prevode obchodného podielu.

Krajský súd v Žiline, podľa názoru žalobcu, teda nesprávne právne posúdil vec, keď za deň účinného doručenia zmluvy o prevode obchodného podielu spoločnosti C. a spol., s. r. o., považoval deň podpisu zmluvy o prevode obchodného podielu prevodcom.

Žalovaný sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania, dovolanie prejednal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.), preskúmal rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo (§ 242 ods. 1 O. s. p.) a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu nie je opodstatnené.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle § 238 O. s. p. platí, že ak odvolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je dovolanie prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O. s. p.), alebo rozsudok odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O. s. p.), alebo rozsudok odvolacieho súdu, potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O. s. p.).

V posudzovanom prípade odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a z tohto dôvodu je dovolanie prípustné.

Dovolací súd je pri preskúvaní právoplatného rozhodnutia odvolacieho súdu viazaný rozsahom dovolacieho návrhu a uplatneným dovolacím dôvodom. Viazanosť dovolacieho súdu dôvodom uvedeným v dovolaní sa prejavuje nielen vo viazanosti dôvodom zodpovedajúcemu niektorému v zákone vymedzenému dovolaciemu dôvodu, ale predovšetkým vo viazanosti tým, ako bol tento dovolací dôvod v dovolaní opísaný, t. j. uvedenie okolností, z ktorých dovolateľ usudzuje, že uvedený dovolací dôvod je daný.

Žalobca podal dovolanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia okamihu doručenia zmluvy o prevode obchodného podielu, keď odvolací súd za deň účinného doručenia zmluvy o prevode obchodného podielu spoločnosti C. a spol., s. r. o., považoval deň podpisu zmluvy o prevode obchodného podielu prevodcom.

Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), okrem iného aj vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo súd aplikoval správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil.

Nesprávne právne posúdenie môže byť spôsobilým dovolacím dôvodom len vtedy, ak bolo rozhodujúce pre výrok rozhodnutia odvolacieho súdu. Preto možno dovolaním napadnúť nielen právny záver odvolacieho súdu, týkajúci sa bezprostredne predmetu konania, ale aj posúdenie predbežnej otázky, dôkazného bremena a pod. Treba však uviesť, že v zmysle ust. § 241 ods. 2 O. s. p., dôvodom dovolania nemôže byť samo osebe nesprávne skutkové zistenie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací z obsahu spisu zistil, že dňa 27. februára 2006 bola uzavretá zmluva o prevode obchodného podielu, ktorou J. Š. (dlžník žalobcu – veriteľa) previedol svoj 10%-ný obchodný podiel na základnom imaní spoločnosti C. a spol., s. r. o., na žalovaného. Ako už bolo uvedené, žalobca podal dovolanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia okamihu doručenia zmluvy o prevode obchodného podielu, keď odvolací súd za deň účinného doručenia zmluvy o prevode obchodného podielu spoločnosti C. a spol., s. r. o., považoval deň podpisu zmluvy o prevode obchodného podielu prevodcom.

Podľa ust. § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka, odporovať možno právnomu úkonu, ktorý dlžník urobil v posledných troch rokoch v úmysle ukrátiť svojho veriteľa, ak tento úmysel musel byť druhej strane známy, a právnomu úkonu, ktorým bol veriteľ dlžníka ukrátený a ku ktorému došlo v posledných troch rokoch medzi dlžníkom a osobami jemu blízkymi (§ 116 a § 117), alebo ktoré dlžník urobil v uvedenom čase v prospech týchto osôb s výnimkou prípadu, keď druhá strana vtedy dlžníkov úmysel ukrátiť veriteľa aj pri náležitej starostlivosti nemohla poznať.

Podľa ust. § 115 ods. ods. 4 Obchodného zákonníka (v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o prevode obchodného podielu), účinky prevodu obchodného podielu podľa odsekov 1 a 2 nastávajú voči spoločnosti odo dňa doručenia zmluvy o prevode obchodného podielu spoločnosti, ak nenastanú až s neskoršou účinnosťou zmluvy, nie však skôr, ako valné zhromaždenie vysloví súhlas s prevodom obchodného podielu, ak podľa zákona alebo spoločenskej zmluvy sa súhlas valného zhromaždenia na prevod obchodného podielu vyžaduje.

Odvolací súd správne v odôvodnení rozsudku uviedol, že z právnej úpravy ust. § 115 ods. 4 Obchodného zákonníka vyplýva, že prevod obchodného podielu je platný dňom, kedy

spoločník a nadobúdateľ obchodného podielu uzavreli zmluvu o prevode tohto podielu a že Obchodný zákonník odkladá iba účinnosť prevodu, a to iba vo vzťahu k spoločnosti na deň doručenia zmluvy o prevode obchodného podielu, nie však vo vzťahu k tretím osobám. Rovnako odvolací súd správne uviedol, pokiaľ ide o otázku, kedy nastali účinky prevodu obchodného podielu voči spoločnosti C. a spol., s. r. o., a k pojmu, kedy bol právny úkon urobený v zmysle úpravy v ust. § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka, že v danom prípade by malo ísť nielen o zmluvu platnú, ale aj s nadobudnutými účinkami vo vzťahu k danej spoločnosti, pretože len vo vzťahu k platnej a účinnej zmluve je možné podať odporovateľnú žalobu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožňuje s názorom odvolacieho súdu, ktorý dobu, kedy k účinkom prevodu došlo vyhodnotil odlišne než súd prvého stupňa. Podľa odvolacieho súdu bola zmluva o prevode obchodného podielu platná dňa 27. februára 2006 a v ten deň nadobudla aj účinky voči spoločnosti C. a spol., s. r. o., bola urobená v zmysle ust. § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka. Najvyšší súd Slovenskej republiky k veci dodáva, že nemožno ignorovať skutočnosť, že J. Š., ktorý zmluvou o prevode obchodného podielu previedol svoj podiel na základnom imaní spoločnosti C. a spol., s. r. o., bol v tomto rozhodnom čase nielen spoločníkom ale aj konateľom, teda štatutárnym orgánom, danej spoločnosti. Nemožno dať za pravdu žalobcovi, ktorý v dovolaní uviedol, že bolo v tomto prípade povinnosťou potvrdiť prevzatie zmluvy o prevode obchodného podielu, pretože zo žiadneho ustanovenia zákona takáto povinnosť konateľom ani spoločníkom nevyplýva. Rovnako sa Najvyšší súd Slovenskej republiky nestotožňuje ani s tvrdením žalobcu, že z hľadiska práva, keď už nie je iná listina preukazujúca doručenie, by postačoval na tej istej zmluve o prevode obchodného podielu nielen podpis J. Š. ako spoločníka, ale aj ako konateľa spoločnosti. K tomuto Najvyšší súd Slovenskej republiky dodáva, že v danom prípade síce ide o situáciu, keď je osoba konateľa a spoločníka totožná (a nejde o jednoosobovú spoločnosť s ručením obmedzeným), zákon však ani v tomto prípade takéto dvojité podpisovanie sa tej istej osoby nevyžaduje. V danom prípade je zrejmé, že už samotným podpisom zmluvy o prevode obchodného podielu osobou, ktorá je zároveň spoločníkom aj konateľom spoločnosti vystupoval J. Š. nielen ako spoločník spoločnosti, ale aj ako konateľ, štatutárny orgán spoločnosti. Konateľ spoločnosti C. a spol., s. r. o., J. Š. mal teda zmluvu o prevode obchodného podielu k dispozícii už 27. februára 2006 a od tohto dňa bola táto zmluva platná a nadobudla aj účinky voči spoločnosti C. a spol., s. r. o. Prekluzívna trojročná lehota teda začala plynúť odo dňa 28. februára 2006 a uplynula dňom 27. februára 2009. Zo spisového

materiálu vyplýva, ako to správne uviedol aj odvolací súd, že žaloba došla na súd 5. marca 2009, čo bolo už po uplynutí prekluzívnej lehoty.

Z uvedených dôvodov považoval Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu za vecne správne a dovolanie žalobcu za neopodstatnené. Dovolanie preto podľa § 243b ods. 1 O. s. p. zamietol.

O trovách dovolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že ich náhradu v dovolacom konaní úspešnému žalovanému nepriznal, pretože mu žiadne účelne vynaložené trovy dovolacieho konania nevznikli.

Toto rozhodnutie bolo prijaté rozhodnutím senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 14. novembra 2013

JUDr. Darina Ličková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová